C:\Users\Plazma\Desktop\detektvky a valečné\Beletria\Brown Frederic\Vtom nekdo zaklepal na dvere.pdb

PDB Name: Brown_Fredric-Vtom_nekdo_zaklep
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 23.5.2004
Modification Date: 23.5.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Fredric Brown
Vtom někdo zaklepal na dveře

Z amerického originálu Knock z knihy Paradox Lost, vydané nakladatelstvím Berkley Publishing Corporation, New York 1973, přeložil Jaroslav Veis.

Existuje jedna báječná historka, z které běhá mráz po zádech. Skládá se z pouhých dvou vět:

POSLEDNÍ ČLOVĚK NA ZEMI SEDĚL SÁM V MÍSTNOSTI. VTOM NĚKDO ZAKLEPAL NA DVEŘE…

Dvě věty a zámlka ze tří teček. V příběhu samém žádný děs samozřejmě není, je v tom, CO je zamlčeno, v náznaku CO zaklepalo na dveře. Tváří v tvář neznámu nám lidská mysl nabízí cosi nejasně hrozivého.

Ale tohle NEBYLO hrozivé, opravdu ne.

Poslední člověk na zemi – nebo ve vesmíru, přesně řečeno – seděl sám v místnosti. Byla to poněkud zvláštní místnost a on zrovna uvažoval o důvodech, proč je tak zvláštní. To, k čemu došel, ho nezděsilo, nýbrž znepokojilo.
Walter Phelan, ještě přede dvěma dny, dokud nepřestala Nathanská univerzita existovat, odborný asistent antropologie, nebyl člověk, který by se snadno vyděsil.
Ne že by byl nějaký hrdina, ani v těch nejdivočejších snech ne. Postavy byl nevelké a způsoby měl mírné. Pohled na něj nadšení nevzbuzoval a on to věděl.
Ale to, jak vypadá, ho ani teď neznepokojovalo. Teď, upřímně řečeno, měl pocity spíše nijaké. Věděl, že přede dvěma dny bylo během hodiny lidstvo zničeno, a zbyl jen on – a někde – jedna žena, což ovšem Waltra Phelana nezajímalo, ani co by se za nehet vešlo. Pravděpodobně ji nikdy neuvidí, a i kdyby, tak si kvůli ní nohu za krk nedá.
Ženy totiž nehrály ve Walterově životě od té doby, co Marta před rokem a půl zemřela, žádnou roli. Ne že by Marta nebyla dobrá žena – byť byla trochu panovačná. Miloval ji hluboce a tiše. Teď mu bylo teprve čtyřicet, a když zemřela, bylo mu třicet osm, ale – hm – prostě od té doby na ženy nemyslel. Jeho život tvořily jeho knihy, které četl a které psal. Psát knihy teď ztratilo smysl, ale zato měl čas strávit zbytek života jejich čtením.
Jistě, společnost by byla příjemná, ale mohl to bez ní vydržet. Možná že po čase na tom bude tak, že vychutná i příležitostnou společnost některého Zana, i když bylo poněkud obtížné si to představit. Jejich myšlení se od jeho natolik lišilo, že bylo dosti svízelné představit si nějaký společný základ pro diskusi. Byli jistým způsobem inteligentní, ale to jsou mravenci taky. Uvažoval o Zanech jako o supermravencích, i když jako mravenci nevypadali – a měl podezření, že Zanové pohlížejí na lidstvo jako lidstvo na obyčejné mravence. Alespoň to, co udělali Zemi, se nijak nelišilo od toho, co lidé dělávali s mraveništi; jen to provedli mnohem účinněji.
Ale dali mu spousty knih. Co se toho týče, byli laskaví, stačilo, aby řekl, co chce. A to jim řekl v okamžiku, kdy si uvědomil, že je odsouzen strávit zbytek života sám v této místnosti. Zbytek života, či jak to Zanové kuriózně vyjádřili, na vě ky.
Dokonce i vynikající mozky – a Zanové bezesporu vynikající mozky měli – mají svoje zvláštnosti. Zanové se naučili mluvit pozemskou angličtinou během pár hodin, ale slabiky oddělovat nepřestávali. A pak, že se nelišíme.
Vtom někdo zaklepal na dveře.
Tak, a máte to všechno, vyjma oněch tří teček, oné zámlky – a tu já teď doplním.
Uvidíte, že vůbec není tak děsivá.
Walter Phelan zvolal: »Vstupte« a dveře se otevřely. Samozřejmě, byl to jen Zan.
Vypadal přesně jako ostatní Zanové a jestli existoval způsob, jak je rozlišit, Walter na něj nepřišel. Byl asi metr dvacet vysoký a nebyl podobný ničemu na Zemi, tedy ničemu, co na Zemi existovalo, než se objevili Zanové.
»Ahoj, Georgi,« řekl Walter. Když zjistil, že ani jeden z nich nemá jméno, rozhodl se oslovovat je všechny Georgi a jak se zdálo, Zanům to bylo jedno.
Tenhle řekl: »A hoj, Wal tře.« Tohle byl rituál: zaklepání na dveře a pozdravy Walter čekal.
»Za pr vé,« řekl Zan. »Od to ho to o ka mži ku, pro sím, bu deš se dět tak, aby tvo je žid le smě řo va la ob rá ce ně.«
»Myslel jsem si to, Georgi,« řekl Walter. »Ta prázdná zeď je z druhé strany průhledná, ne?«

»Je prů hled ná.«
Walter zívl. »Věděl jsem to. Holá stěna bez jediného kousku nábytku před ní. A z něčeho jiného než všechny ostatní. Kdybych trval na tom, že k ní budu sedět zády, co potom? Zabijete mě? – Ptám se, protože v to doufám.«
»Vez me me ti tvo je kni hy.«
»Dostals mě, Georgi. Dobrá, až budu číst, posadím se obráceně. Kolik živočichů kromě mě v té vaší zoologické zahradě máte?«
»Dvě stě šest náct.«
Walter zavrtěl hlavou. »To není komplet, Georgi. V každém Buranově je na tom zoo líp – tedy byla by na tom líp, tedy, kdyby nějaký Buranov ještě zbyl. Sbírali jste nás náhodou?«
»A no, ná hod né vzor ky. Všech dru hů by by lo pří liš mno ho. Má me sam ce a sa mi ce asi stov ky dru hů.«
»Čím je krmíte? Tedy ty masožravé.«
»Dě lá me kr me ní. Syn te tic ky.«
»Mazané. A rostliny? Máte taky botanickou sbírku, ne?«
»Fló ra ne ní vib ra ce mi za sa že na. Po řád ro ste.«
»Tím líp pro ni. Tak na flóru jste nebyli tak přísní jako na faunu. No, Georgi, začal jsi slovy za prvé. Soudím, že někde ještě číhá i za druhé. O co jde?«
»Jed no mu ale ne ro zu mí me. Dva z ži vo či chů spí a ne pro bou ze jí se. A jsou stu de ní.«
»To se stává i v těch nejlíp vedených zoologických zahradách, Georgi.
Pravděpodobně jsou v pořádku, vyjma toho, že jsou mrtví.«
»Mr tví? To zna me ná za sta ve ní. A le nic je ne za sta vi lo. O ba by li sa mi.«
Walter zíral na Zana. »Chceš říct, Georgi. že nevíš, co je to přirozená smrt?«
»Smrt je, když je by tost za bi ta. Ko nec ži vo ta.«
Walter Phelan zamžikal. »Jak jsi starý, Georgi?« zeptal se.
»Šest náct – to slo vo ne znáš. Va še pla ne ta za tím o bě hla se dm ti síc krát va še slun ce. Jsem po řád mla dý.«
Walter tiše hvízdl. »Ozbrojené děcko,« řekl. Chvilku hluboce uvažoval. »Koukni, Georgi, musíš se něco dozvědět o planetě, na které jste se octli. Vyskytuje se tu osoba, která se tam, odkud jste přišli, nepotuluje. Stará baba s plachetkou, přesýpacími hodinami a kosou. Vaše vibrace ji nezabily.«
»Co je zač?«
»Říkej jí zubatá, Georgi. Tetka Smrtka. Zdejší lidé i zvířata žijou, dokud jejich chod nezastaví tetka Smrtka.«
»To o na za sta vi la o ba tvo ry? Za sta ví jich víc?«
Walter otevřel ústa, aby odpověděl, ale nic neřekl. Cosi v Zanově hlase naznačovalo, že kdyby měl obličej, který by se dal rozeznat, měl by se mu na něm objevit znepokojený výraz.
»Co takhle vzít mě k těm živočichům, kteří se nechtějí probudit?« zeptal se Walter. »Je to proti pravidlům?«
»Jde me.« řekl Zan.
To bylo odpoledne druhého dne. Nazítří ráno přišli Zanové znovu a hned několik najednou. Začali stěhovat Phelanovy knihy a nábytek. Když byli hotovi, přestěhovali i jeho. Octl se asi o sto metrů dál a v mnohem větší místnosti.
Taky teď se posadil a čekal. Když se ozvalo zaklepání na dveře, věděl, co přijde.
Zdvořile vstal a zvolal: »Vstupte.«
Zan otevřel dveře a ustoupil stranou. Vešla žena.
Walter se lehce uklonil. »Walter Phelan,« řekl, »jestli vám George neřekl, jak se jmenuju. George se snaží být zdvořilý, ale dokonalé způsoby zase nemá.«
Žena vypadala klidná a to rád viděl. »Jmenuju se Grace Evansová, pane Phelane,« řekla. »O co tu jde? Proč mě sem přivedli?«
Walter si ji prohlédl. Byla vysoká asi jako on a měla pěknou postavu. Vypadala, že je jí trochu přes třicet, zhruba tolik, jako bylo Martě. A měla tutéž klidnou sebedůvěru, která se mu u Marty vždycky líbila, i když byla pravým opakem jeho vlastní bezstarostné neformálnosti. Vlastně ho napadlo, že vypadá trochu jako Marta.
»Myslím, že na to, proč vás sem přivedli, byste mohla přijít sama, ale vraťme se trochu zpátky,« řekl. »Víte vůbec, co se přihodilo?«
»Chcete říct, že oni – všechny pozabíjeli?«
»Ano. Sedněte si, prosím. Víte, jak to provedli?«
Ponořila se do pohodlného křesla vedle. »Ne,« řekla. »Nevím. Ale na tom nezáleží, ne?«
»Moc ne. Jak k tomu došlo, jsem se dozvěděl od jednoho z nich, když jsem se s ním dal do řeči a dal si pak jedna a jedna dohromady. Není jich nijak moc – alespoň tady ne. Nevím, jak je tahle rasa početná tam, kde žije, a ani nevím, kde to je, ale řekl bych, že v naší sluneční soustavě ne. Viděla jste loď, v které přiletěli?«
»Ano. Je jak hora.«
»Skoro. A je v ní zařízení vyzařující určitý typ vibrací – v našem jazyce tomu říkají takhle, ale já si myslím, že je to spíše cosi jako rádiové vlny než zvukové vibrace – a zabíjí to živé tvory. Loď samotná je proti vibracím izolovaná. Nevím, jestli je dosah dostatečný, aby vybili celou planetu najednou nebo jestli kroužili kolem Země a vysílali vibrační vlnění dolů. Ale pobili všechny a jen doufám, že bezbolestně. My a dalších dvěstě náhodně sebraných živočichů v téhle zoo jsme nebyli zabiti jen proto, že jsme uvnitř lodi. Posbírali nás jako vzorky. Víte, že tohle je zoologická zahrada, ne?«
»Já – napadlo mě to.«
»Čelní stěny jsou z druhé strany průhledné. Zanové jsou zatraceně mazaní a uspořádali vnitřek každé buňky tak, aby odpovídal přirozeným zvykům tvora uvnitř. Všechny jsou stejně jako tahle z umělé hmoty. Mají zařízení, které vyrobí

jednu za deset minut. Kdybychom tohle zařízení měli na Zemi, žádný bytový problém by neexistoval. Jenže teď tak jako tak žádný neexistuje. A umím si představit, že se lidstvo – tedy vy a já – může přestat bát vodíkové bomby a další války. Vůbec Zanové rozřešili řadu problémů za nás.«
Grace Evansová se nevýrazně usmála. »Další případ, kdy operace proběhla úspěšně, avšak pacient zemřel. Byl to hrozitánský zmatek. Vzpomínáte si, jak vás chytili? Já ne. Jednou večer jsem šla spát a probudila jsem se v kleci na téhle lodi.«
»Já si to taky nepamatuju,« řekl Walter. »Podle mého názoru nejdřív použili vlny nízké intenzity a jen nás všechny omráčili. Potom kroužili kolem a víceméně náhodně posbírali vzorky do své zoo. Když měli, kolik potřebovali nebo pro kolik měli v lodi místo, pustili tu šťávu všude a naplno. A bylo to. Do včerejška netušili, že udělali chybu a přecenili nás. Mysleli, že jsme jako oni nesmrtelní.«
»Že jsme – co?«
»Zabít je můžete – ale nevědí, co je přirozená smrt. Tedy nevěděli, do včerejška. Včera dva z nás zemřeli.«
»Dva z… Ne!«
»Ale ano, dva z živočichů v jejich zoo. Dva druhy jsou nenávratně pryč. A podle toho, co pro Zany znamená čas, zbývající zástupci každého druhu budou tak jako tak žít jen pár minut. Počítali, že mají trvalé vzorky.«
»Myslíte, že si neuvědomili, jak krátce žijeme?«
»No právě,« řekl Walter. »Jeden z nich je sedm tisíc let mladý, řekl mi to.
Mimochodem, jsou taky dvojího pohlaví, ale pravděpodobně se množí tak jednou za deset tisíc let. Když se včera dozvěděli, jak máme my pozemští živočichové směšně krátké životy, pravděpodobně to jimi až do hloubi duše otřáslo, jestli tedy nějakou mají. Každopádně se rozhodli svoji zoologickou zahradu přeorganizovat – dva a dva místo aby byl každý sám. Počítají, že déle vydržíme pohromadě než jednotlivě.«
»Cože!« Grace Evansová vyskočila a na obličeji sejí objevil slabý ruměnec. »Jestli si myslíte, jestli oni si myslí –« Otočila se ke dveřím.
»Bude zamčeno,« řekl Walter Phelan klidně. »Ale nebojte se. Oni si možná myslí, ale já ne. Nemusíte mi dokonce ani říkat, že byste mě nechtěla, i kdybych byl poslední chlap na Zemi – za těchto okolností by to bylo poněkud nevynalézavé.«
»Ale to nás budou oba držet pod zámkem v téhle malé místnosti?«
»Není tak malá, vejdeme se sem. Můžu docela dobře spát v jednom z těch přecpaných křesel. A nemyslete si, drahoušku, že s vámi do puntíku nesouhlasím. Veškeré osobní zřetele stranou, to nejmenší, co můžem pro lidstvo udělat, je nechat je s námi vyhynout a nikoli zachovat navěky pro vystavení v zoo.«

»Díky,« řekla téměř neslyšně a ruměnec jí zmizel z tváře. Oči jí blýskaly hněvem, ale Walter věděl, že na něj se nezlobí. Když jí takhle jiskří oči, vypadá úplně jako Marta, pomyslel si.
Usmál se na ni a řekl: »Kdybyste ale –«
Nadzvedla se z křesla a na okamžik si pomyslel, že vyskočí a udeří ho. Pak se znovu ponořila do polštářů. »Kdybyste byl chlap, přemýšlel byste o nějakém způsobu jak – Říkal jste přece, že se dají zabít?« Hlas jí zněl zahořkle.
»Zanové? Jo, jistě. Zkoumal jsem je. Napohled se od nás hrozně liší, ale myslím, že mají zhruba stejný metabolismus, stejný typ oběhového systému a pravděpodobně týž druh zažívacího ústrojí. Myslím, že to, co zabije někoho z nás, by zabilo i kohokoliv z nich.«
»Ale říkal jste –«
»Jistě, v mnohém se liší. Ať už to, že člověk stárne, způsobuje cokoli, oni to nemají. Nebo třeba mají nějakou žlázu, kterou nemá člověk, něco, co obnovuje buňky. Častěji než každých sedm let, tedy.«
Zapomněla, že se zlobí. Dychtivě se natáhla dopředu a řekla: »Myslím, že máte pravdu. A taky si myslím, že necítí bolest.«
V to doufal. »Proč si to myslíte, drahoušku?«
»Natáhla jsem ve dveřích do své místnosti kus drátu, který jsem našla ve stole, tak, aby přes něj Zan upadl. To se taky stalo a Zan si o drát pořezal nohu.«
»Krvácel červeně?«
»Ano, ale zdálo se, že mu to nevadí. Nehnulo to s ním, vůbec nic nedal najevo, jen odstranil drát. Když se o pár hodin později vrátil, bylo pořezání pryč. Vlastně skoro pryč. Zbyla sotva zřetelná jizva, ale já ho poznala a jsem si jistá, že to byl stejný Zan.«
Walter Phelan pomalu kývl. »Nerozzlobil se, samozřejmě. Jsou bez emocí. Možná že kdybychom jednoho zabili, nepotrestají nás. Jen nám budou dávat potravu vrátky v mříži a dají si na nás pozor, jako by zacházeli lidé v zoo se zvířetem, které zabilo ošetřovatele. Pravděpodobně by jen dohlédli, abychom neublížili dalším ošetřovatelům.«
»Kolik jich je?«
»Kolem dvou set,« řekl Walter, »tedy v téhle lodi. Ale nepochybně jich je tam, odkud pocházejí, mnohem víc. Mám dojem, že tohle je jen předsunutá hlídka, vyslaná, aby tuhle planetu vyčistila a zabezpečila pro zanskou okupaci.«
»Určitě udělali dobrou –«
V tom někdo zaklepal a Walter Phelan zvolal: »Vstupte!«
Dveře se otevřely a stál v nich Zan.
»Ahoj, Georgi,« řekl Walter.
»A hoj, Wal tře.« Tentýž rituál. Tentýž Zan?
»Co máš na srdci?«
»Dal ší tvor spí a ne pro bou zí se. Ma lý chlu pa tý tvor, jme nu je se la sič ka.«

Walter pokrčil rameny. »To se stává, Georgi. Zubatá s kosou. Říkal jsem ti o ní.«
»A ně co hor ší ho. Je den Zan ze mřel. Dnes rá no.«
»To je horší, co?« díval se na něj Walter mírumilovně. »Jo, Georgi, jestli tu chcete zůstat, budete si na to muset zvyknout.« Zan nic neříkal a dál stál ve dveřích.
»Copak ještě?« řekl nakonec Walter.
»Ta la sič ka. Ra díš to sa mé?«
Walter znovu pokrčil rameny. »Nejspíš to nepomůže. Ale proč ne?«
Zan odešel.
Walter poslouchal, jak jeho kroky venku utichají. Zašklebil se. »To by mohlo fungovat, Marto,« řekl.
»Mar– jmenuju se Grace, pane Phelane. Co by mohlo fungovat?«
»Jmenuju se Walter, Grace. Taky si na to můžete zvyknout. Víte, Grace, moc mi připomínáte Martu. To byla moje žena. Před pár lety zemřela.«
»Promiňte. Ale co by mohlo fungovat? O čem jste to mluvil se Zanem?«
»Uvidíme zítra,« řekl Walter. Víc z něj dostat nedokázala.
To byl třetí den pobytu Zanů na Zemi. Následující byl poslední.
Bylo skoro poledne, když vešel jeden z nich. Po rituálu zůstal stát ve dveřích, ještě cizejší než jindy. Bylo by zajímavé ho popsat, ale chybějí slova. »Od chá zí me,« řekl. »Na se ra da se se šla a roz hod la to.«
»Další z vás umřel?«
»Vče ra v no či. Je to pla ne ta smr ti.«
Walter kývl. »Dostali jste svůj díl. Necháváte tu dvěstě a třináct živých, kromě nás, ale to je zbytek z několika miliard. Až se sem budete vracet, nepospíchejte.«
»Mů žem pro vás ně co udě lat?«
»Ano. Pospíchat pryč. A nechte nám otevřené dveře, ale jen nám. O ostatní se postaráme sami.«
Zan přikývl a odešel.
Grace Evansové zářily oči. »Jak –,« ptala se. »Co –?«
»Počkejte,« připomněl jí Walter. »Až uslyšíme, že odprejskli. Ten zvuk chci slyšet a chci si ho pamatovat.«
Zvuk k nim dolehl během několika minut a Walter Phelan, když si uvědomil, s jakým napětím ztuha stojí, klesl do křesla, aby si odpočinul.
»V zahradě Ráje byl taky had,« řekl měkce. »A ten nás dostal do nesnází, Grace. Ale tenhle nám z nich pomohl. Dokázal to. Myslím hada, který zbyl z páru. Ten první zašel předevčírem. Byli to chřestýši.«
»Chcete říct, že on zabil oba Zany, kteří zemřeli? Ale –«
Walter kývl. »Byli jak děti v lese. Když mě vyzvali, abych se podíval na první tvory, kteří »spali a neprobouzeli se«, viděl jsem, že jeden z nich je chřestýš, a něco mě napadlo, Grace. Snad, říkal jsem si, jsou jedovatí tvorové vývojovou zvláštností Země a Zanové o nich nevědí. A snad je jejich metabolismus dost podobný našemu, aby je jed zabil. Každopádně jsem neměl co ztratit tím, že to zkusím. A obě snad se potvrdila.«
»Jak jste dokázal živého chřestýše –«
Walter Phelan se ušklíbl. »Vysvětlil jsem jim, co je to náklonnost, cit, vztah. Nevěděli to. Ale stáli o to, jak jsem zjistil, uchránit zbývající exempláře, pokud to jen bude možné – aby je mohli natočit a popsat, než pojdou. Řekl jsem jim, že tihle živočichové, protože ztratili druha, okamžitě zemřou, pokud nenajdou vztah a stálou péči. Předvedl jsem jim, jak na to s kachnou, což byl další tvor, který ztratil druha. Naštěstí to byla domácí kachna a neměl jsem problém udržet ji na prsou a mazlit se s ní, aby viděli, jak se to dělá. Pak jsem je nechal, ať to zkusí sami – i s chřestýšem.«
Vstal, protáhl se a pak se znovu, ještě pohodlněji, usadil. »Jo, zbyl nám celý svět, a musíme se o něj postarat. Musíme vypustit zvířata z archy, a to chce trochu uvažování a rozhodování. Divoké býložravce můžeme pustit rovnou a nechat je, aby si sami poradili. Domácí zvířata bychom měli raději držet a starat se o ně, budem je potřebovat. Ale o masožravcích musíme ještě rozhodnout. Bojím se, že tady budu muset ukázat palcem dolů. Pokud tedy nenajdeme zařízení, které používali k výrobě syntetické potravy a nenaučíme se s ním zacházet.«
Podíval se na ni. »Zbývá lidstvo. Musíme rozhodnout taky o něm. To je zatraceně těžké rozhodování.«
Tvář znovu, jako včera, trochu zrůžověla. Seděla strnule v křesle a potom řekla:
»Ne.«
Nezdálo se, že by ji slyšel. »Byl to pěkný druh, i když nikdo nevyhrál. Teď začne znovu a nějaký čas, než popadne dech, to s ním může jít z kopce. Ale můžeme pro něj schovat knihy a uchovat většinu znalostí nedotčenou, všechno, co je důležité. Můžeme –«
Když vstala a vykročila ke dveřím, zarazil se. Přesně tak by jednala Marta, pomyslel si. Tenkrát, když se o ni ucházel, ještě než se vzali.
»Rozmyslete si to, drahoušku,« řekl. »A neukvapujte se. Ale vraťte se.«
Dveře bouchly. Dál seděl a uvažoval o všem, co musí udělat, když už se rozhodl, že začne, a na co je ještě dost času.
Po nějaké chvíli zaslechl váhavé kroky. Vracely se.
Trošku se usmál. Vidíte? Není to vůbec strašidelné, že ne?
Poslední člověk na Zemi seděl sám v místnosti. Vtom někdo zaklepal na dveře…